Nr. 109 Kraków, środa 15 maja 1918. Rocznik XXVII.

3 K miesięcznie z odsyłką.
W Niemczech miesięcznie 2 m. 50 f.; za granicą 4 fr.

Cena numeru pojedynczego 12 h

Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie o godzinie 6 wieczorem.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 310
Konto czekowe Nr. 34.095.
Fach pocztowy na listy Nr. 116.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy: ul. Grodzka L. 13, II. p.
Telefonu Nr. 1354.
Konto czekowe 918.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem pierwszy raz 40 h, następny 30 h; w nadesłanem 1 K.

Zjazd cesarzy i wznowienie sojuszu Austryi z Niemcami.

Znowu t. zw. austro-polskie rozwiązanie na porządku dziennym? — Krym dla Turcyi. — Nowy list cesarza Karola.

Hegemonia niemiecka w Austryi.

II.

Polityczne i gospodarcze znaczenie związku „Europy środkowej" dla Austryi.

Wraz ze zmianą politycznego charakteru dwuprzymierza,

od r. 1908 zmieniły się także stosunki gospodarcze Austro-Węgier do Niemiec.

Ponieważ od tegoż roku rynki pieniężne krajów zachodnich zostały dla monarchii zamknięte, musiała ona wszystkie swe zobowiązania dłużne zaciągać u Niemiec. Jeżeli wojna potrwa tylko do końca r. 1918, dług Austro-Węgier w Niemczech **wynosić będzie najmniej 15 miliardów koron**, procenta roczne wyniosą około 900 milionów, co wraz z saldem biernym bilansu wymagać będzie corocznie zagranicznej pożyczki w kwocie 1.300 milionów koron. Prócz tego po wojnie monarchia będzie zmuszona sprowadzać w olbrzymich ilościach surowce i artykuły żywności z zagranicy — oczywiście na kredyt, a kredyt ten znaleźć może tylko znowu w Niemczech.

Lecz na taką wielką ofiarę — na odroczenie rocznych spłat 1.300 milionowych i na użyczenie nowych kredytów Niemcy, które same będą potrzebowały wielkich sum dla sprowadzania surowców i żywności, zgodzić się tylko mogą w zamian

za bardzo wielkie gospodarcze, militarne i polityczne koncesye ze strony Austryi.

Jakież to skutki pociągnie za sobą?

1. Austrya musi zrezygnować z ochrony swego przemysłu wobec konkurencyi Niemiec. Wiele gałęzi austryackiego przemysłu zostanie przez to pohamowanych w rozwoju.

2. Niemcy, Austrya i Węgry muszą ustanowić wspólną taryfę cłową i wspólnie zawierać układy handlowe z innymi krajami. Przeprowadzenie i ustalenie taryfy cłowej i układów z charakteru ich ścisłej politycznej wspólności musi być zawarte przez rządy, a zatem wpływ parlamentów na politykę gospodarczą znacznie osłabnie.

3. Wspólność gospodarcza, idąca w parze z ścisłą wspólnością polityczną obu mocarstw sprawi, że zagranica związek tak zw. „Europy centralnej" zwalczać będzie nie tyle ze względu na gospodarcze skutki, jak właśnie ze względu na polityczne znaczenie tego związku. To w znacznej mierze ograniczy import z zagranicy i osłabi rozwój gospodarki ludowej.

4. Monarchia musi dostosować swój system urządzeń siły zbrojnej do Niemiec.

5. Ponieważ słowiańskie narodowości będą opierały się takiej polityce, musi być utrzymana hegemonia niemieckiej burżuazyi w Austryi, madziarskiej oligarchii na Węgrzech. Wobec tego

stanie się niemożliwa demokratyzacya życia państwowego i przekształcenie Austro-Węgier w związkowe państwo narodowościowe.

Drugą możliwością jest poszukanie kredytów nie w Niemczech, lecz w krajach koalicyi i oparcia odbudowy wewnętrznej na wydatnej pomocy tychże krajów. Lecz nawiązanie w tym celu bliższych stosunków z koalicyą doprowadziłby musiało do rozluźnienia ścisłego związku z Niemcami, do zawarcia takiego pokoju, któryby nie pozostawiał monarchii w stałym stosunku nieprzyjaźni względem dotychczasowych przeciwników. Dwuprzymierze musiałoby zostać zredukowane do znaczenia, jakie miało p r z e d r. 1908, co — wobec rozpadnięcia się kolosa rosyjskiego — w praktyce pozostałoby bez znaczenia.

Chodzi teraz o to,

za którą z tych dwóch ewentualności ma się wypowiedzieć soc. demokracya?

Czy za najściślejszym związkiem z Niemcami, za bezwzględnym stopieniem się w tak zw. „Europie środkowej", czy tylko za związkiem o charakterze takim, jaki posiadało dwuprzymierze w latach 1879—1907?

Pokój brzeski wciągnął w sferę interesów niemieckich cały obszar oderwanych od Rosyi krajów — od morza Białego aż po morze Czarne. Polityka niemiecka, rozumiejąc, że jak długo nad tymi narodami ciążyć będzie czar i wpływ rewolucyi rosyjskiej, nigdy nie zgodzą się one na bliższy związek z Niemcami,

zmierza do wytępienia rewolucyi,

a co za tem idzie demokratyzacyi i w tym celu posługuje się potęgą swego oręża. Tak w F i n l a n d y i wsparły Niemcy białą gwardyę, druzgocąc klasę robotniczą, tak w E s t o n i i, I n f l a n t a c h i K u r l a n d y i oparły się na niemieckich baronach przeciw chłopskiej ludności tubylczej, podobnie postępuje się na L i t w i e, w P o l s c e, U k r a i n i e i w R u m u n i i: wszędzie żywioły posiadające wygrywane są przeciw rzekomemu widmu rewolucyi, a właściwie przeciw demokracyi.

W Austro-Węgrzech dążą Niemcy do ugruntowania hegemonii niemieckiej burżuazyi i madziarskiej szlachty.

Tak więc na olbrzymim obszarze między Helsingforsem a Serajewem, między Charkowem a Bregencyą, Niemcy przez swe imperyalityczne interesy

są zmuszone do skierowania całego swego wpływu przeciw demokracyi

a Austrya będzie musiała im w tem sekundować. Wobec tego — wywodzi tow. Karol Mann (pseudonim) w „Kampf'ie" — dla partyi soc. demokratycznej nie może istnieć żadna wątpliwość co do swego stanowiska: musi ona

wypowiedzieć się przeciw „Europie środkowej".

Demokracya — jak konkluduje K. Mann — **nie może urzeczywistnić niemieckiego ideału ścisłego połączenia się wszystkich Niemców Austryi i Rzeszy za pomocą systemu hegemonii, któryby czternaście obcych ludów poddawał niemieckiemu zwierzchnictwu.**

Krym rezerwowany dla Turcyi?

Kijowskie „Widrożdenja" przyniosło następującą wiadomość:

„Dowiedzieliśmy się z pewnych źródeł, że jedno z zaprzyjaźnionych z nami mocarstw, zgodnie z traktatem pokojowym w Brześciu, oświadczyło swoje pretensye do Krymu. Skutkiem tego **władze ukraińskie uważają za niepotrzebne dalsze trzymanie swego wojska na Krymie".**

Ponadto pisma kijowskie przyniosły następujące oficyalne zawiadomienie ukraińskiego sztabu generalnego:

Dnia 27 kwietnia. Skutkiem okoliczności politycznych, oddziałom brygady zaporoskiej rozkazano opuścić Krym i odejść do stacyi Dżenkoj. Dnia 28 kwietnia. Oddziałowi atamana Natijewa rozkazano odmaszerować do Perekopu.

Niewątpliwie, że Turcya posiada pewne legitymacye do domagania się Krymu, gdyż tatarzy krymscy byli hołdownikami jednowierczej z nimi Turcyi, a panowanie Rosyi na Krymie ustaliło się przemocą.

Dziś jednak problem Krymu nabiera szczególnej wagi: tu bowiem wytworzyła się podstawa czarnomorskiej floty rosyjskiej — w porcie wojennym Sebastopolu.

Turcya, mająca w rękach klucz cieśnin dardanelskich, wzmocniona na północy Czarnego Morza pobrzeżem Krymu, otrzymawszy na Kaukazie najlepszy port tamtejszy Batum, mając południowe obramowanie tegoż morza Czarnego, wyrosłaby na państwo najsilniej tu reprezentowane, mogące przytem zamknąć wyjazd na (posiadając Kiercz i Jenikale) Morze Czarne ze wszystkich portów przy morzu Azowskiem.

Nic dziwnego, że los Krymu wywołuje silny niepokój u innych zainteresowanych.

„Diło" imieniem Ukraińców podnosi, że amputacya Krymu podcięłaby egzystencyę ukraińskiej floty wojennej, a co zatem idzie, wystawiłaby na niepewne losy i flotę handlową Ukrainy.

Z drugiej strony rosyjski komisarz dla spraw zagranicznych Cziczerin, reagując wówczas na pretensye Ukraińców, uważa, że Krym nikomu odstąpionym być nie może. Wedle traktatu w Brześciu, flota czarnomorska należy do republiki rosyjskiej, co samo przez się już przesądzało sprawę przynależności i podstawy dla tej floty.

Komisaryat wskazał też na utworzenie się republiki taurydzkiej, należącej do związku rosyjskiego.

Z trzech stron zatem rozwinęła się rywalizacya o Krym.

O dyktaturę wojskową w Anglii.

Afera Maurice—Lord George.

Atak niemiecki na zachodzie zastał armię angielską silną i waleczną, lecz nieprzygotowaną jeszcze aż do tak wielkiego uderzenia. Poniesiono **lokalną klęskę taktyczną**, chociaż nie dano Niemcom przebić frontu, który elastycznie się wygiął i złamać się nie dał, chociaż przysporzono atakującym strat nie mało.

Taki stan nieprzygotowania ze strony angielskiego dowództwa nie mógł pozostać bez echa, w kraju wyspiarzy — w ojczyźnie Lord Georgea, tego faktycznego politycznego i wojskowego wodza Anglii.

O to właśnie wojskowe jego „dowództwo" rzecz chodzi.

Nie potrzebujemy czytelnikowi przedstawiać znanego mu całego obrazu licznych i długotrwałych walk i tarcia między cywilno-wojskową władzą Georgea a angielskiemi sferami wojskowemi, **dążącemi do wyrwania z rąk premiera wojskowej dyktatury**, nie licząc się przytem z środkami.

Jednakowoż Lord George potrafił zawsze obronić się przed wszelkiemi zamachami na swą władzę i zgnieść wszelkich przeciwników, czy to szefa sztabu Robertsona, czy generałów lotnictwa Frencharda i Hendersona i wielu, wielu innych.

Ostatnio wystąpił na widownię nowy jego przeciwnik.

Był nim generał Maurice,

rzeczoznawca wojskowy, przydzielony premierowi, pełniącemu obowiązki szefa angielskiej misyi wojskowej w radzie wojennej koalicyi. Maurice postawił Georgeowi szereg zarzutów, które znalazły wyraz swe echo w angielskim parlamencie.

Lord George potrafił i teraz odeprzeć je **w sposób stanowczy i odrzucające wszelkie wątpliwości**, przyjęty oklaskami posłów.

Na dwa główne zarzuty — fałszywego informo-

wania opinii publicznej, w sprawie położenia wojennego, oraz przedłużenia angielskiego frontu, uchwalonego rzekomo na radzie wojennej koalicyi, Lord George dał druzgocące przeciwnika wyjaśnienia:

że cyfry, podawane przez ministra polegały na złych informacyach, obowiązkiem jednak Mauricea było przedewszystkiem zwrócić mu w drodze służbowej uwagę na to, że jest źle poinformowany. Zresztą, informacye rządu **pochodziły z własnego biura Mauricea i udzielone zostały w jego obecności, a jednak prawdziwości cyfr nie zaprzeczył**; co się tyczy drugiego zarzutu, to **generał Maurice nie może wiedzieć, co zostało uchwalone na wersalskiej radzie wojennej, gdyż podczas obrad znajdował się wprawdzie w budynku, ale nie w sali, gdzie się obrady toczyły. W sali zastępował Anglię sam Lord George.**

Epilog całej sprawy jest znany.

Generała Maurice postanowiono oddać pod dyscyplin. sąd wojskowy, który jego zarzuty uznał za oszczerstwo i nakazał spensyonowanie niefortunnego przeciwnika wojskowej władzy Georgea.

Z frontów wojennych.

Front włoski.

urzędowy komunikat austr. gener. sztabu donosi o wtargnięciu ataku włoskiego do pozycyi austryackich na Monte Corno.

Atak ten miał miejsce w nocy z 10 na 11 b. m. w odcinku frontu w południowym Tyrolu. Pasmo alpejskie Pasubio (2236 m.), które przechodzi w północno-zachodniej części w. t. zw. Col Santo (2114 m.), spada stromo w kierunku zachodnim w dolinę Vallarsa. Spad ten przecina Val dei Fosci.

W pobliżu wznosi się Monte Corno, o dwóch szczytach: północnym 1801 m. i południowym 1765 m.

Monte Corni od maja 1916 r. było w posiadaniu wojsk austryackich. Dopiero 11 b. m. dostało się w ręce Włochów.

Jednakowoż, jak ten sam komunikat austryackiego sztabu gener. donosi, kontratak austryacki zdołał tego samego dnia wyrzucić Włochów z zajętych pozycyi.

Na zachodzie.

Walki piechoty i częściowe ataki angielskie o czysto lokalnym charakterze.

Machinacye monarchistyczne w Finlandyi.

Widoki monarchizmu.

Według wszelkich danych gorliwa akcya, prowadzona z zewnątrz na rzecz wprowadzenia ustroju monarchicznego w Finlandyi nie ma większych widoków powodzenia i trudno będzie pół oficyalnym i nieoficyalnym głosom prasy niemieckiej przekonać zagranicę o monarchicznym usposobieniu Finlandczyków, a tychże o potrzebie monarchicznego rządu. — Wynurzenia redaktora młodofińskiego organu w Helsingforsie, które przytacza „Dagens Nyheter", stwierdzają, że parlamentarne widoki dla monarchizmu są niekorzystne, a także nastrój ludności w kraju jest republikański. W sejmie, gdzie znajduje się tylko 130 posłów, usposobienia są podzielone: do monarchistów należą Szwedzi, większość starofinów i mniejszość młodofinów, jakoteż część agraryuszy. Natomiast senat ma zdecydowaną większość monarchiczną.

Sejm będzie w najbliszym czasie obradował nad formą rządów. Dla bezpośredniego wprowadzenia monarchii potrzebna jest większość ⅚, której oczywiście monarchiści i ich „opiekunowie" nie osiągną. Przy przeprowadzeniu nowych wyborów, któreby dały pełną liczbę członków sejmu, zwycięstwo monarchistów jest wykluczone.

Niemiecka akcya zbrojna zgniotła w Finlandyi rewolucyę i przygotowała tron, kandydatów do korony finlandzkiej nie brakuje również; wszystko poszłoby upragnionym torem, tylko — lud finlandzki nie chce króla.

Jaką rolę odgrywa właściwie partya Scheidemanna?

Manifest socyalistów francuskich. — Niem. soc. dem. sama wyklucza się z Międzynarodówki.

Francuska agencya Havasa donosi, że 40 członków parlamentarnej grupy socyalistycznej podpisało manifest, w którym wyrażają zgodę na artykuł, ogłoszony przez Brantinga w „Socialdemokraten", w którym ten wywodzi, że dawna (Scheidemanna) partya socyalno-demokratyczna niemiecka przez oświadczenie swe, ogłoszone dnia 11 kwietnia w „Vorwaerts",

sama wyklucza się z międzynarodówki.

Manifest przyjmuje to wyznanie wspomnianej partyi do wiadomości, którem ta uznaje się

współwinną w wielkich przedsięwzięciach pangermańskich.

Teraz — powiada manifest — stworzoną została oślepiająca jasność. Lecz na to potrzeba było marszu naprzód wojsk niemieckich, trzeba było wiary w bliskie stanowcze rozstrzygnięcie przy pomocy siły, aby dawna partya wyrzekła się wszelkiego fałszywego pozoru i

aby wreszcie można pojąć rolę, jaką odgrywa od blisko czterech lat.

Manifest stwierdza, że przyłączenie się tej partyi **do rządu cesarskiego** mieściło się w polityce tej partyi, którą ona ujawniła w dniu 4 sierpnia. Od tego dnia partya ta odłączyła się od socyalizmu i międzynarodowej **solidarności.**

Zgromadzenie salinarzy.

We czwartek i niedzielę odbyły się w Wieliczce i Bochni liczne zgromadzenia robotników salinarnych; o stosunkach aprowizacyjnych i o organizacyi przemawiał tow. poseł dr E. Bobrowski. Na obu zgromadzeniach uchwalono jednogłośnie przystąpić masowo do organizacyi zawodowej. W sprawie aprowizacyi uchwalono domagać się:

1. Pełnego zaprowiantowania przez rząd, a w razie niemożności spełnienia przez rząd tego obowiązku:
2. Otwarcia granic Królestwa Polskiego.
3. Prawa zakupu artykułów żywności w Galicyi i Królestwie.
3. Udzielenia wydatnej jednorazowej zapomogi robotnikom, prowizyonistom, wdowom i sierotom.
4. Odpowiedniego rozszerzenia akcyi zapomogowej (bonowej), tak, by saliny bocheńskie otrzymały przynajmniej 150.000 K miesięcznie, a saliny wielickie przynajmniej 300.000 K.

Do organizacyi zawodowej przystąpiło dotąd w Wieliczce około 700 robotników.

Z ostatniej chwili.

Wiedeńskie nastroje.

W parlamentarnych kołach wiedeńskich panuje zastój. Jak donosi koresp. „Morgenztg.", nie znaleziono jeszcze materyalnej podstawy do stworzenia pewnej większości pracy. Ta większość musi obejmować i Polaków i Rusinów, co utrudnia sytuacyę. W niemieckich kołach robi się nastrój na rzecz tzw. austro-polskiego rozwiązania i wyraża się gotowość popierania postulatu Koła, aby Galicyi nie dzielono. Poszukuje się więc formuły kompromisowej.

O reformę wyborczą w Prusiech.
Rząd „gotów do kompromisu".

W sejmie pruskim rozpoczęło się wczoraj trzecie czytanie przedłożenia o reformie wyborczej. Narodowi liberali zgłosili z pewną tylko **zmianą odrzucony** już w drugiem czytaniu wniosek Lehmanna w sprawie pluralnego prawa wyborczego.

Wicedyrektor ministeryalny dr Friedberg oświadcza, że **rząd** w ciągu drugiego czytania objawił **gotowość do kompromisu** na podstawie ogólnego prawa wyborczego. Wniosek Lehmana jest dla rządu nie do przyjęcia.

Ustawę w sprawie Izby panów przyjęto „en bloc".

Dalszy ciąg głosowania dziś.

Mikołaj Mikołajewicz w niewoli niemieckiej.

Najnowsze depesze donoszą, że **carowa wdowa rosyjska,**

wielki książę Mikołaj Mikołajewicz,

Piotr Mikołajewicz i Aleksander Michajłowicz dostali się w ręce niemieckie w dobrach na Diurbar na południe od Jałty na Krymie.

Byli oni tam strzeżeni przez 25 marynarzy i zupełnie odcięci od świata.

Jakie ewolucye przejdą teraz zamiary polityczne Niemiec wobec Republiki Wielkorosyjskiej nie wiadomo. W każdym razie Niemcy zechcą wykorzystać fakt, że w ich ręku znajduje się były generalissimus rosyjski i pretendent do carskiego tronu.

Przypominamy wobec tego dwa fakty:

że Niemcy lada dzień mogą wejść do Petersburga

i że dotychczasową nazwę „Ludowej Republiki Ukraińskiej" w bardzo krótkim czasie zmienili Niemcy na tytuł: „Państwo ukraińskie".

Amnestya bolszewicka 1 maja.

Ag. pet. donosi: Na podstawie ogólnej amnestyi z 1 maja, wypuszczono na wolność wielką liczbę przestępców politycznych i kryminalnych, znajdującą się w więzieniach. W Petersburgu uwolniono byłych ministrów z czasów rządów Romanowów i Kiereńskiego. Wypuszczono Suchomlinowa i Puryszkiewicza. Ogółem wypuszczono z więzienia Kresty 200 osób.

Kiereński w Ameryce?

Według informacyi budapeszteńskiego „Az Est" Kiereński przed kilku tygodniami wyjechał ze Szwecyi do Ameryki.

KRONIKA.

Kraków, wtorek, 14 maja.

Jeszcze o słoninie i wieprzowinie. Wskutek protestu posła tow. Daszyńskiego przeciw insynuacyi, że skonfiskowano u niego słoninę i wieprzowinę, Krajowy Urząd gospodarczy pismem do l. 18965 z 6 maja b. r. stwierdza urzędownie, że organ kontrolny **został wprowadzony w błąd** przez niewyśledzoną osobę i dlatego urząd „odwołuje swoje pismo z 28 marca" w tej sprawie.

Pomożemy świetnemu Urzędowi gospodarczemu i donosimy, że ową „niewyśledzoną osobą" **był konduktor wagonów sypialnych**, który wiózł tę słoninę i wieprzowinę **z Kowla do Wiednia.** Może teraz wypłacą mu 734'88 K, uzyskanych na licytacyi?...

Transport ryb dla sprzedaży. Oddział aprowizacyjny Gal. Miejsk. Woj. Zakładu kredytowego otrzymał pierwszy transport świeżych ryb morskich „Łupaczy" (Schellfische). — Ryby będą sprzedawane w następujących sklepach: 1) w miejskiej jatce (Administracya akcyzy) ul. Kopernika 1, po cenie 4 K za 1 kg.; 2) w sklepie firmy „Jakóba Friedekera wdowa" plac Szczepański 9, po cenie K 4 20 h za 1 kg.; 3) we wszystkich sześciu sklepach Związku gospodarczego po cenie K 4.

Wiedeń ma jeszcze chleb. Zapowiedź, że niebawem w Wiedniu będzie wypiekany chleb **lepszej (!) jakości, nie sprawdziła się, jak żali się prasa wiedeńska.** Chleb wypiekany obecnie posiada 75 procent mąki kukurudzianej.

Skargi dziwne. W Krakowie od dłuższego czasu wogóle **niema chleba**

Nowa taryfa maksymalna węgla. Magistrat krakowski wydał dla naszego miasta następującą taryfę: Węgiel za 1 cetnar cłowy w składzie przy dworcu kolejowym przy poborze detalicznym (do 20 cetnarów cłowych) krajowy łącznie z węglem ostr.-mor. 3 K 30 h, zagraniczny (górno-śląski) 4 K 20 h, brykiety 4 K 20 h, koks zagraniczny 6 K 20 h, mor.-ostr. 5 K 20 h.

W składzie drobnego handlu: W Starym Krakowie i Podgórzu (dzielnica I—VIII i XX) krajowy (łącznie z węglem ostr.-mor.) 4 K 30 h, zagraniczny (górno-śląski) 5 K 20 h.

Z Huszt. Jak się dowiadujemy, rozprawa w Huszt odbędzie się w tamtejszym hotelu „pod koroną", gdzie już przeprowadzają adoptacye dla celów rozprawy.

Przed nowemi rekwizycyami w Królestwie Polskiem. Pomimo solennych przyrzeczeń ze strony niemieckich władz okupacyjnych, zażądano dostarczenia z terytorium okupacyi niemieckiej **30.000 sztuk świń i 100.000 sztuk bydła rogatego.** W najbliższym czasie mają się zwrócić Niemcy do Król. Pol. z żądaniem dostawy 12.000 koni.

Jeśli zważymy, że żądana ilość bydła stanowi przeszło 20 proc. stanu tych resztek, które kraj jeszcze posiada, zrozumiemy niesłychane wprost przerażenie i oburzenie tamtejszych sfer włościańskich.

Jubileusz teatru Narodowego w Pradze. W dn. 15, 16 i 17 maja b. r. obchodzą Czesi pięćdziesięciolecie wego Narodniho divadla. Komitet wysłał do polskich organizacyi, instytucyi i poszczególnych osób liczne zaproszenia, między innymi także do P. P. S. D. Ostateczny termin wyjazdu ustalono na 14 maja.

„Taryba" rezygnuje z połudn. Suwalszczyzny. We wczorajszym liście warszawskim podano, iż litewska „Taryba" rezygnuje z czysto-polskich powiatów byłej gub. litewskiej — powinno być suwalskiej.

Do południowej Suwalszczyzny odnosi się więc i dalsza informacya o agitacyi niemieckiej i nacisku na sołtysów.

Dr P. F. złożył na fundusz walki 50 K, na fundusz prasowy „Naprzodu" 50 K.

Zjazd cesarzy.

Komunikat urzędowy o ukończeniu obrad w głównej kwaterze niemieckiej był — jak donoszą dzienniki — wczoraj przedmiotem bardzo ożywionych dyskusyj w całym wiedeńskim świecie politycznym. Nie ulega bowiem wątpliwości, że **w kwaterze niemieckiej zapadły uchwały o doniosłości historycznej.** Wykreślono tam, jak wynika z treści komunikatu, główne wytyczne przyszłego stosunku Austro-Węgier do Niemiec, czyli innemi słowy wzmocniono sojusz, opierając go równocześnie na nowych, o wiele głębszych i silniejszych podstawach. Rzeczą jest jasną — komentuje „Czas" — że sprawa ta także pod naszym specyalnym kątem widzenia jest niesłychanie ważną, bo z nią łączy się jak najściślej **kwestya przyszłości Polski, a w szczególności problem t. zw. austro-polskiego rozwiązania.**

W kołach parlamentarnych zapewniają, że hr. Burian bezpośrednio po świętach rozpocznie **konferencyę z polskimi i ukraińskimi przywódcami politycznymi.**

Co do treści układów obiegały pogłoski, że **zgodzono się rzekomo na ściślejszy sojusz polityczny, militarny i gospodarczy na przeciąg lat 25.**

W komentarzach kół bliskich ministerstwu spraw zagranicznych, niema jednak jeszcze żadnej wzmianki o czasie trwania nowego sojuszu. Natomiast wynika z wynurzeń kół poinformowanych, że nowy sojusz **różni się zasadniczo** od traktatu zawartego w r. 1879.

W myśl układów, teraz zawartych, wzajemna obrona nie odnosi sir tylko do Rosyi, lecz **do wszystkich ewetualnych nieprzyjaciół obu stron,** zawierających układ.

Komunikat urzędowy pojawił się dopiero wczoraj w południe.

Dłuższy artykuł zamieszcza tylko „N. Fr. Presse", która z wielkiem zadowoleniem wita wznowienie i pogłębienie sojuszu, przyczem między innemi zaznacza, że sprawa ta pozostaje w ścisłym związku z kwestyą politycznego stanowiska przyszłego Królestwa Polskiego.

Parlamentarne koła c z e s k i e obawiają się wpływu zjazdu cesarzy na stosunki wewnętrzne w Austryi, a w szczególności na stanowisko rządu wobec Czechów.

Koła n i e m i e c k i e przypuszczają — według koresp. „Nowej Reformy" — że wyniki konferencyi w głównej kwaterze niemieckiej wpłyną dodatnio na stosunek Koła polskiego do rządu.

Co się tyczy prasy w Niemczech, to omawiając w „Berl. Tageblatt" podróż cesarza Karola do głównej kwatery niemieckiej — pisze Wolff: **Austro-Węgry nie okażą zapewne skłonności do towarzyszenia Niemcom w nowej wojnie, w obronie anektowanych nad morzem Północnem i nad Bałtykiem obszarów.** Wobec tego, że Niemcy drogę do nowej konstelacyi politycznej uważać muszą za zamkniętą, **będą musiały same zbroić się dalej ku obronie zdobytych obszarów.** Ogromne ciężary, spowodowane zbrojeniami, będą jednak trwale utrudniać rozwój gospodarczy...

* * *

Wiedeńska „Morgenzeitung" donosi: **W kołach parlamentarnych obiegają pogłoski, że rząd niemiecki podczas obrad w wielkiej kwaterze zgodził się na austro-polskie rozwiązanie pod warunkiem, że Austro-Węgry i Niemcy zawrą na 15 lat militarną konwencyę. Stworzenie unii personalnej między Polską a Austro-Węgrami stoi na porządku dziennym.**

Drugi list cesarza Karola.

Paryski korespondent „Manchester Guardian" donosi: Drugi list cesarza Karola widocznie jest **ważniejszy,** aniżeli pierwszy. W drugim liście wyraża cesarz Karol przekonanie, że zdoła nakłonić Niemcy do zawarcia pokoju pod warunkiem, że **koalicya ograniczy swoje żądania terytoryalne do Alzacyi i Lotaryngii.** Okupowane obszary naturalnie muszą być opróżnione, przywróconą musi być niezawisłość i suwerenność Belgii. Cesarz oświadcza, że **zapewnił sobie już zgodę Bułgaryi** i prosił, by przestrzegano ściśle prywatnego charakteru listu.

Rząd francuski zapewnił słowem honoru, że nie zdradzi tego charakteru. Poincare w czasie rokowań

zaproponował, by monarchia w drodze zamiany za Śląsk odstąpiła Włochom Tryest i Trydent.

Cesarz Karol odpowiedział, że istnieją bardzo poważne wątpliwości przeciw temu, mianowicie ponieważ monarchia ma w ręku Trydent, a Francya nie obsadziła Śląska.

Ribot odpowiedział na pytanie, przedstawione mu przez komisyę dla spraw zagranicznych, że miał do wyboru między odrzuceniem propozycyi monarchii

a zerwaniem z Włochami.

Ribot przyznał, że Lloyd George dopiero po długich wahaniach **zgodził się na odmowną odpowiedź,** jak tego sobie życzył Sonnino.

Jak c. k. Biuro korespondencyjne z miarodajnego źródła donosi, wymieniony w powyższym artykule list cesarza Karola **nie istnieje.** Odnośną wiadomość oznacza jako „machinacyę ententy".

Umowa gospodarcza z Rumunią.

Umowa gospodarcza z Rumunią.

Wczoraj ogłoszono specyalne umowy co do poszczególnych kwestyj gospodarczych, pozostających w związku z traktatem pokojowym z Rumunią. Pierwsza dotyczy umowy w **kwestyach naftowych** między mocarstwami centralnemi a Rumunią.

Druga zawiera umowy gospodarcze, według których Rumunia sprzedaje Niemcom i Austro-Węgrom nadwyżki zboża wszelkiego gatunku, jakoteż owoców, dających olej, paszy, owoców strączkowych, drobiu, bydła, mięsa, przędzy i wełny. Ze żniw roku **1918** i **1918** zboża na chleb może być aż do **60** proc. ogólnej ilości dostarczono także w **postaci mlewa.**

Przez siedm lat następnych po roku 1919 zobowiązuje się Rumunia nadwyżki powyższych artykułów dostarczać Niemcom i Austro-Węgrom, jeżeli te zażądają ich.

Aby zapewnić dotrzymanie traktatu powyższego,

wyda Rumnia zakaz wywozu produktów, których ma dostarczyć.

Jeżeliby Austro-Węgry i Niemcy żądały tylko części nadwyżki zbioru, zakaz wywozu ma tak długo obowiązywać, dopóki nie będzie dostarczoną żądana część nadwyżki, względnie dostawa jej nie będzie zapewniona.

Niemcy i Austro-Węgry będą się starały popierać dowóz potrzebnych w Rumunii towarów, fabrykatów i półfabrykatów, surowców i t. d., zwłaszcza przedmiotów, potrzebnych do podniesienia gospodarstwa.

Ceny ustalone są w lejach (franki rumuńskie) za sto kilogramów, jak następuje: **pszenica i żyto 38 lei, jęczmień 29,** owies 29, kukurudza 29, hreczka 31, **fasola 47,** groch 42, rzepak 65, siemię 75, ziarna słonecznika 55.

Rząd rumuński odda austro-węgierskim i niemieckim przedsiębiorstwom żeglugi **w dzierżawę na lat 30 grunta nadbrzeżne, potrzebne na urządzenie magazynów, składów węgli i t. d.**

Obchód ku uczczeniu 100 rocznicy urodzin Marksa w Krakowie.

Krakowscy robotnicy urządzili obchód markssowski w niedzielę, 12 b. m., rano w Związku. — W sali Związku zebrało się kilkuset towarzyszy i towarzyszek. Nad trybuną dla mówców zawieszono portret wielkiego nauczyciela proletaryatu.

Pierwszy przemawiał tow. poseł D a s z y ń s k i, dając ogólną charakterystykę prac Marksa w dziedzinie nauki i praktyki socyalistycznej.

Tow. red. K. C z a p i ń s k i omówił stanowisko **Marksa w historyi socyalizmu i w krótkim zarysie** przedstawił jego poglądy ekonomiczne i socyologiczne.

Następny tow. dr G. omówił stanowisko Marksa w kwestyi polskiej. Stwierdził, że Marks zawsze był stanowczym zwolennikiem odbudowania zjednoczonej Polski niepodległej. Był nim już w r. 1848, kiedy w dążeniu polskich emigrantów i spiskowców do wyzwolenia włościan polskich upatrywał główną dźwignię postępu społecznego na całym wschodzie Europy, a był nim i trzydzieści kilka lat, później, kiedy na list pewnej grupy akademików polskich, którzy pojmując socyalizm w sposób doktrynersko-beznarodowy, szczycili się obojętnością swoją dla sprawy polskiej, odpowiedział pouczeniem ich o doniosłości sprawy polskiej dla rozwoju demokracyi w całej Europie i okrzykiem: „Niech żyje Polska". Był więc Marks zwolennikiem odbudowania zjednoczonej Polski niepodległej nietylko wtedy, kiedy w Polsce kwestya społeczna streszczała się jeszcze głównie w kwestyi włościańskiej, ale i później, kiedy w Polsce już oddawna istniał wielki przemysł fabryczny i liczny proletaryat wielkoprzemysłowy.

Nastąpiła część deklamacyjno-muzyczna uroczystego poranku.

Rozpoczął pianista p. B u c h n e r polonezem Szopena. Następnie zaśpiewała pani Irma Radowska utwory Bramsa i Niewiadomskiego i wywołała żywe oklaski swoim pięknym głosem i daleko posuniętą techniką wokalną. Następnie zawsze mile witana pani Laura Pytlińska deklamowała utwory Konopnickiej, serdecznie oklaskiwana. — Na samym końcu grał na skrzypcach p. B a r u c h, a kiedy skończył, publiczność się nie rozchodziła, lecz gorąco oklaskiwała skrzypka, chcąc go jeszcze raz usłyszeć.

Z miasta i z kraju.

Mąkę na tydzień **bieżący** będą wydawały **sklepy** miejskie dopiero od środy 15 b. m. Sposób **wydawania** będzie podany do wiadomości. We **wtorek** i środę, 13 i 14 b. m., otrzymają przypadające racye mąki ci konsumenci, którzy z różnych **powodów** w ubiegłym tygodniu mąki otrzymać **nie** mogli.

W sprawie reformy statutu miejskiego odbyło się w niedzielę zebranie poufne, urządzone przez Związek równouprawnienia kobiet. Referentki: dr Daszyńska-Golińska, dr Markowa i p. Weychert-Szymanowska wykazywały konieczność zdobycia czynnego i biernego prawa wyborczego dla kobiet w interesie miasta i społeczeństwa i przedstawiały szereg punktów w zakresie **aprowizacyi, opieki nad dziećmi i matkami, szkolnictwa i wychowania,** gdzie współdziałanie kobiet jest konieczne, a brak tegoż powoduje w gospodarce miejskiej poważne braki, a w życiu bolesne niedomagania.

Jako wniosek z referatu p. dr. Ady M a r k o w e j wysunęła się potrzeba utworzenia w **Krakowie żłobków,** tudzież **poradni dla matek na** wzór Lwowa. **P. Weychert-Szymanowska** poruszyła niezmiernie aktualną dziś sprawę założenia miejskiego gimnazyum żeńskiego wobec podniesienia honoraryów nauczycielskich i, co za tem idzie, wpisów w dotychczas istniejących jedynie gimnazyach prywatnych żeńskich.

Dyskusyę z powodu spóźnionej pory odroczono na następny raz. Na zebraniu z radców miejskich byli obecni pp. poseł Daszyński i wiceprezydent Szarski.

Kelnerzy i kelnerki krakowskie odbyli 12 b. m., w sobotę, w nocy bardzo liczne zebranie, któremu przewodniczył tow. Oton Bogani. Stosunki wojenne i położenie, w jakiem znalazły się różne zawody i grupy robotnicze w czasie wojny, omawiał z ramienia komisyi zawodowej w obszernym referacie tow. J a s i ń s k i, który wykazał konieczność stworzenia silnej organizacyi — co zebrani zupełnie uznali. Wybrano bowiem komitet organizacyjny, który zebrał wpisy i wkładki do organizacyi i ma w najbliższej przyszłości opracować postulaty kelnerów do pracodawców. Rozchodząc się o godz. 5 i pół nad ranem postanowiono odbyć jeszcze jedno zebranie, takssmo poufne za zaproszeniami.

Kolonia lecznicza w Rabce. Wpisy ubogich chorych dzieci do rabczańskiej kolonii leczniczej rozpoczną ię z dniem 16 maja b. r. Odbywać się będą codziennie, z wyjątkiem uroczytych świąt, od godziny 10 i pół do 12 w południe w zpitalu św. Ludwika (ul. Strzelecka 2). Z dniem 31 maja b. r. wpisy będą stanowczo zakończone. Przyjmowane będą wyłącznie tylko dzieci z miasta Krakowa. Dzieci poniżej lat 7 i powyżej lat 12 nie mogą być przyjęte.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków stowarz. spożywczego kolejarzy „Oszczędność" w Stryju odbędzie się dnia 26 maja 1918 r. o godzinie 3-ciej po południu w lokalu Konsumu (Szkoła P. P. Konduktorów).

Misiat Antoni w Polskiej Ostrawie złożył 5 K na cele opieki nad legionistami, a 2 K na fundusz prasowy „Naprzodu".

Słow. „Siła" w Maryańskich Górach na przedstawieniu amatorskiem urządziło zbiórkę i zebrało na sali 33 K 53 h, a amatorzy złożyli 24 K 47 h. Razem 60 K na fundusz walki.

Repertuar teatru ludowego.
Wtorek: Śluby dębnickie.
Środa: Księżniczka czardasza.

Przeciw bolom twarzy używajmy Fellera nadzwyczaj dobroczynnie działającego, ból kojącego fluidu z esencyi roślin z marką „Elza". 12 flaszek franco tylko 14 K 32 h u aptekarza E. V. Fellera, Stubica, plac Elzy Nr. 260 (Kroacya). Wielu lekarzy zaleca go. 100.000 listów dziękczynnych. Powinien być w każdym domu. (rs) 34

Bar Narodowy

pl. Maryacki 3

poleca swą restauracyę i bufet, śniadania, obiady i kolacye, duży wybór wędlin wiejskich czysto wieprzowych. — Ceny przystępne. — Wina austryackie i węgiersk., czerwone i białe. Wódka. Herbata. Piwo beczkowe.

Jan Szypulski.

KONKURENCYA.

Nowo otworzona pracownia sukien i konfekcyi damskiej oraz dziecięcej przyjmuje do przerobienia używaną garderobę: wykonuje szybko i starannie według najnowszych modeli; przyjmuje wszelkie roboty krawieckie.

J. Müller, Kraków, Grodzka 43, wejście ulica Senacka 8, III. sklep od rogu.

„Maść arabska"

leczy parchy, świerzbę i liszaje u koni, bydła, świń i psów.

Zatwierdzona przez Urząd Zdrowia. Cena 10 kor. Główny skład na Królestwo Polskie: Apteka J. Kasprzykowskiego w Radomiu; na Lublin: Skład materyałów aptecznych Magierskiego i Turczynowicza, Krakowskie Przedmieście. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

„HERBATON"

przy badaniu przez c. k. Urząd dla badania środków spożywczych, został uznany jako nieszkodliwy dla zdrowia i znacznie lepszy od innych surogatów, wystarczy dać 2 łyżeczki na szklankę gotowanej wody a zastępuje w zupełności najlepszą herbatę z rumem.

Cena za 1 litr z rumem 3 K 60 h, bez rumu 2 K 80 h, flaszki proszę przynieść ze sobą.

Na prowincyę wysyłam najmniej od 150 litrów, ponieważ mniejszych beczek nie mam. Przy zamawianiu proszę posłać zadatek lub beczkę.

Kazimierz Ludwiński

Fabryka cukierków i „Herbatonu", Kraków, Bracka 5. Sklep.

Filia Karmelicka 18.

NASIONA:

ŁUBIN NIEBIESKI, SERADELLĘ

i t. d.

dostarcza dopóki zapas starczy

Związek Ekonomiczny Kółek Rolniczych we Lwowie

obecnie:

Kraków, Rynek główny l. 22.

WODOCIĄGI DLA MIAST, GMIN, FOLWARKÓW.

Pompy w wielkim wyborze wszelkiego rodzaju oraz części składowe jakoteż reperacye tychże uskutecznia i dostarcza

Inż. JÓZEF SCHROLL, filia Kraków, Pawia 8.

NADESZŁO

500.000 farb

do farbowania materyi, jedwabiu i t. p.

1 paczka wystarcza na 250 gr. materyi. Cena 60 hal. Opis użycia w języku polskim.

L. WEINDLING, Kraków, Grodzka 26, tel. 1596

Skład farb i perfumeryi.

Dzieje męczeńskie Podlasia i Chełmszczyzny

L. Wasilewskiego

wydanie II. znacznie rozszerzone, z mapką — poleca:

Centralne Biuro Wydawnictw w Krakowie, Gołębia 20.

Cena egzemplarza 2 K 80 h. Do nabycia w Biurze i we wszystkich księgarniach. **Katalogi nakładowe wysyłamy na żądanie darmo i opłatnie.** Wysyłka na pocztę polową tylko za uprzedniem nadesłaniem należytości i 60 h na opłatę pocztową.

Flaszki z wody mineralnej

kupuje każdą ilość i płaci najwyższe ceny fabryka „ISKRA", Kraków, ulica Łobzowska l. 8.

Kupuję garderobę męską

używaną i t. p.

Korespondentkę napisać do L. SCHMAUSA, Kraków, Szeroka 22.

Włosy

wyczesane i obcięte kupuje i płaci dobre ceny Zygmunt Lamensdorf, Kraków, Sławkowska 11.

Zgubiono

na ul. Basztowej przed domami Nr. 1, albo 8 portfel czarny, zawierający paszport, metrykę urodzenia, kartę wojskową Legionów polskich i około 500 kor. w banknotach, fotografię, bilety. Znalazcę uprasza się o oddanie tegoż u pana Dyrektora Paszkowskiego, ul. Basztowa 8 za wynagrodzeniem.

Do wynajęcia

3 duże pokoje, kuchnia, pokój przy kuchni, 2 przedpokoje na biura lub zakł. przem. **Plac WW. Świętych l. 8.**

Dnia 2 maja 1918 roku wydalił się z domu 10-letni chłopiec z IV kl. lud. Józef Jaroń z Jaworzna. Ubrany był w spodnie brązowe aksamitne, marynarkę czarną zimową, kapelusz czarny ze starszej osoby, bez butów, jest to chłopiec szczupły brunet. Ktoby o nim coś wiedział proszę chłopca u siebie zatrzymać i donieść pod adresem: Antoni Jaroń, Kolej Gwarectwa Jaworznickiego p. Jaworzno.

Poszukuje się zaraz 2 szoferów

do automobilu osobowego i ciężarowego. Oferty pod H. S. przyjmuje Biuro Ogłoszeń Feliksa Stattera, w Krakowie, ul. Grodzka l. 13.

Praktykanta izr.

do biura przemysłowego poszukuje się. — Wiadomość w Biurze ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków Grodzka 13.

Kilkunastu

stelmachów kowali lakierników

znajdzie stałe zajęcie w warsztatach Ekspozytury Rolniczej c. k. Namiestnictwa Podgórze, ul. Wielicka 7. Zgłoszenia między godz. 5—6 w kancelaryi.

Poszukuje się do biura

WOŹNEGO

żonatego.

Zgłoszenia do Dyrekcyi Krajowych kopalń węgla, Kraków, ulica Szewska 1, III p.

Kilka kobiet

do naprawy worków poszukuje Wojenny Zakład obrotu zbożem Ekspozytura w Krakowie. Zgłoszenia w magazynie ul. Warszawska 19.

Zdolne panny

samodzielne

z płacą dzienną od K 8 wzwyż **potrzebne do pracowni sukien damskich**

p. Dominikański 2, II. piętro.

Inkasentka

na godzinę dziennie potrzebna. — Zgłoszenia: Instytut Straży Nocnej", Gertrudy 29.

Praczka i pokojowa

z praniem i prasowaniem, potrzebne zaraz na wieś do dworu. Zgłoszenia piśmienne lub osobiste ze świadectwami na ul. Siemiradzkiego 5, parter na lewo.

Galicyjska Spółka zbytu jaj i drobiu w Krakowie

przenosi z dniem 17 maja b. r. biura swe do Lwowa, Jagiellońska 7.

Od dnia 14 maja b. r. należy wszelką korespondencyę skierować pod nowym adresem

Lwów, Jagiellońska l. 7.

Adres telegraficzny:

„OVUM" LWÓW.

Korespondentka (izraelitka)

polsko niemiecka, stenotypistka, obznajomiona z pracami biurowemi, zostanie natychmiast przyjętą do biura handlowo-przemysłowego. — Zgłoszenia pisemne do biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Cieśli i robotników

przyjmie na dobrych warunkach Przedsiębiorstwo E. Uderski i Ska, Kraków, ul. Sebestyana l. 20.

Panienkę

znającą się na robotach włosowych i znającą początki czesania, poszukuje Zygmunt Lamensdorf, Kraków, ulica Sławkowska 11.

Panny sklepowej

do działu medycznego, możliwie rutynowanej.

Pomocnika handlowego

do działu toaletowego poszukują zjednoczone firmy **DROBNER—KRAKÓW.**

Poszukuje się **rutynowanego buchaltera** władającego zupełnie poprawnie językiem polskim i niemieckim. Zgłoszenia osobiste w godzinach między 10—12 i 3½—6 kancelarya „Zakładu odnawiania odzieży c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych", Kraków-Podgórze, ul. Nadwiślańska l. 10.

Ważne dla wszystkich!

MERKUR i ULTRA

najlepsze farby do bielizny

PALATYN

najlepsza farba do materyi, płótna, jedwabiu i t. d. w różnych kolorach

WSZĘDZIE DO NABYCIA

Główny skład na Galicyę i Austro-Węgry

DOM HANDLOWY

J. LESERKIEWICZ

KRAKÓW, ZIELONA 8.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Natan Parzewski Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310)